

Nieuwsbrief nr. 1 mei 2013

sTEN vrienden. Hier ligt voor u onze eerste Nieuwsbrief. In deze Nieuwsbrief de stand van zaken rondom de sTEN.

Van de voorzitter

Lectori salutem (meestal afgekort tot **L.S.**) betekent *heil aan de lezer, den lezer heil* oftewel *de lezer gegroet*. Deze eerste Nieuwsbrief van de sTEN kan niet beter openen dan met deze wat ouderwetse, maar niet minder welgemeende begroeting. Alweer een Nieuwsbrief, zult u zich afvragen. En wat of wie is de sTEN nu weer? Welnu, staat u mij toe dit nieuwe initiatief aan u voor te stellen.

Rob Timmermans voorzitter sTEN.

De sTEN heeft alles te maken met de geschiedenis van de telecommunicatie in Nederland. Met de interesse om die geschiedenis een adequate plek te geven, de aandacht die het verdient. Om die geschiedenis gestalte te geven in collecties, publicaties, exposities en anderszins. Om diegene, die zich op enigerlei wijze interesseren voor, of daadwerkelijk bezig houden met die geschiedenis te faciliteren. Te helpen bij het beheer en behoud van unieke stukken, van veelomvattende verzamelingen, van bedrijfshistorische en museale collecties. Hoe dan? Met kennis en kunde, met raad en daad, met belangbehartiging en ondersteuning met overkoepelende activiteiten.

De sTEN bestaat inmiddels alweer ruim een jaar; zij werd opgericht door een aantal initiatiefnemers, stuk voor stuk autoriteiten op het gebied van de telecommunicatie en broadcast geschiedenis in Nederland, die allen overtuigd waren van nut en noodzaak van een overkoepelende belangen-behartiging instantie.

Momenteel maken de navolgende partijen deel uit van de sTEN;

- *Gepensioneerden Vereniging Regio Arnhem;* Gepensioneerde PTT / KPN- ers regio Arnhem verzamelen en documenteren telecom apparatuur. www.gpvra.nl
- *Omroep Zender Museum;* Alles over het uitzenden van Radio en TV voor de omroep. www.omroepzendermuseum.nl
- *Radio Amateur Museum;* De vroegste radiogeschiedenis van Nederland tot 1935. www.radiomuseum.driesens.nl
- *Stichting Centrum voor Duitse Verbindings- en Aanverwante Technologieën 1920-1945;* www.cdvandt.org
- *Telecommunicatie Erfgoed Stichting;* Van Bell tot Alcatel-Lucent. www.telecom-erfgoedstichting.nl
- *Houweling Museum Rotterdam;* Van complete telefooncentrale tot het mobieltje. www.houwelingtelecommuseum.com
- *Stichting Telefoniemuseum Nederland* www.telefoniemuseum.nl

Ook geïnteresseerd? Wilt u ook toetreden tot deze koepelstichting, tot deze belangenbehartiger bij uitstek voor het telecommunicatie erfgoed in Nederland? U bent van harte welkom!

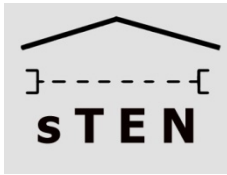
Meer info? Zie onze website www.telecomerfgoed.nl, of neem direct contact met ons op: mail naar nieuwsbrief@telecomerfgoed.nl of naar info@telecomerfgoed.nl

Waarom ontvangt u deze Nieuwsbrief?

Deze eerste sTEN Nieuwsbrief hebben wij gestuurd naar een ieder die mogelijk interesse in de sTEN heeft en waarvan wij een e-mailadres hebben. Wilt u deze Nieuwsbrief niet meer ontvangen? Meldt u dan af door een mailtje te sturen naar nieuwsbrief@telecomerfgoed.nl

Actueel

Met deze Nieuwsbrief brengen we u op de hoogte van de ontwikkelingen binnen de sTEN en meer in het algemeen op het gebied van het telecom erfgoed in Nederland.

stichting Telecommunicatie Erfgoed Nederland

Samen onder één paraplu

Een Nieuwsbrief die enkele malen per jaar verschijnt kan natuurlijk direct alle actuele gebeurtenissen melden. Op onze website www.telecomerfgoed.nl kunt u onder het kopje 'actueel' steeds het laatste telecom erfgoed nieuws vinden, dat we voor u hebben geselecteerd.

Nu ruim een jaar na de oprichting van de stichting sTEN is de organisatie een eind op orde. Zo zijn inmiddels ondermeer de volgende zaken tot stand gekomen:

- het schrijven van de sTEN doelstellingen
- maken van een huishoudelijk reglement
- het regelen van een bankrekening
- vastleggen van een internet domeinnaam
- opstarten van een website en e-mail mogelijkheden
- gaande weg het ontwikkelen van een huisstijl
- vervaardiging van een informatie folder. Deze is van de website te downloaden
- en zoals hier bewezen wordt het opzetten van een regelmatig te verschijnen sTEN Nieuwsbrief.

stichting
**Telecommunicatie Erfgoed
Nederland**

Samen onder één paraplu

De sTEN stelt zich kort samengevat tot doel de deelnemers te ondersteunen bij het behouden/beheren, documenteren en toegankelijk maken van het telecommunicatie erfgoed in Nederland.
Dit door bevorderen, ondersteunen en borgen van door de deelnemers behoorde collecties, zodat de kennis en kunde inzake het beheer van telecom erfgoed behouden blijft en doorgegeven kan worden aan volgende generaties.

De sTEN informatie folder

Aanmelden voor deze Nieuwsbrief kan via onze website

www.telecomerfgoed.nl

Meedoen met de sTEN activiteiten

Gaat het telecom erfgoed u ook na aan het hart? Wilt u ook voorkomen dat de afvalcontainers worden gevuld met uniek erfgoed materiaal? Bent u particuliere verzamelaar of betrokken bij een vereniging of stichting op het gebied van telecomerfgoed? Bent u verantwoordelijk voor een bedrijfscollectie? Draag dan bij aan de sTEN! Dit kan op verschillende manieren:

Supporter van de sTEN

Dit is mogelijk voor particuliere verzamelaars op het gebied van telecommunicatie in Nederland. U kunt meewerken in de sTEN en ondersteuning ontvangen.

Deelnemer in de sTEN

Deelname in de sTEN is mogelijk voor verenigingen en stichtingen op het gebied van telecommunicatie erfgoed in Nederland. Door deel te nemen treedt u toe tot het bestuur van de sTEN.

Aanmelden als supporter of deelnemer kan via onze website.

De sTEN in actie

Focus op:

Stichting "Het Radio Amateur Museum"

De stichting R.A.M. is in 1985 opgericht en beheert sindsdien een museum in Reusel (N.Br.).

Dit museum herbergt momenteel de grootste collectie radio-ontvangst-apparaten voor de particuliere markt in Nederland. Dit vergt enige uitleg!

"Den draadloze", zoals de radiotechniek na haar introductie door Marconi in 1897 werd genoemd, wordt dan toegepast om óók schepen van een telegrafieverbinding te voorzien. Zij maakt aan het begin van de vorige eeuw een stormachtige ontwikkeling door. Het commerciële belang was zéér groot en tijdens de eerste wereldoorlog werd de techniek verfijnd door de toepassing van radiolampen.

De radiolamp diende aanvankelijk om de te ontvangen morsetekens van de zenders te kunnen versterken (laagfrequent) om zo de reikwijdte van zenders te vergroten. Aan het einde van de eerste wereldoorlog werden radiolampen geconstrueerd welke hoogfrequente radiosignalen wisten te versterken, te detecteren of zelfs konden opwekken (generatorlampen voor zenders). De radiotechniek werd toen volwassen!

Al gedurende deze oorlog mocht men in Nederland tijdelijk vrij beschikken over zend- of ontvangstinstallaties. Zo ontstond hier zeer vroeg een groep van radioamateurs welke experimenteerde met dit medium. Dit in tegenstelling tot de rondom ons gelegen, strijdende machten. Toepassen van een radiolamp was in Duitsland, Frankrijk of Engeland tot 1923 aan strenge regels gebonden. Het was nog een militair "geheim"! In Amerika gold dit niet.

De Engelse Wireless Trench Set MK II uit 1917 voor toepassing in de loopgraven. De eerste zend/ontvanger ter wereld met toepassing van radiolampen.

Het is daarom dat, door deze culturele vrijheid in Nederland het radioamateurisme een enorme vlucht nam en het verklaart tevens de naamgeving van ons museum: het Radio Amateur Museum! Op ruim 150 m2 vindt u daar:

- o 60 Nederlandse fabrieksontvangers, gebouwd tussen 1913 en 1933, veelal unica.
- o -29 ontvangers van het merk N.S.F., gebouwd tussen 1923 en 1933, veelal unica.
- o 75 amateurbouwsels (ontvangers, zenders e.d.) gebouwd tussen 1915 en 1945.
- o deelverzamelingen (accu's, batterijen, raamantennes, radiolampen en vele andere onderdelen).

Een overzicht van de fabrieksontvangers

Onze bibliotheek met 50 meter radioliteratuur uit de periode van circa 1850 tot 1980 is een rijke bron van informatie.

De bibliotheek

Na de oprichting van Stichting "Het Radio Amateur Museum" in 1985 hebben wij op bovengenoemd gebied baanbrekend onderzoek gedaan. Dit resulteerde in een boekwerk waarin ruim 450 Nederlandse radioproducenten staan vermeldt, goed voor ongeveer 2500 modellen! De informatie is gehaald uit onze bibliotheek

Ons boekwerk 'Opkomst van de Nederlandse Radio Industrie 1915 - 1933' (2002). Verkrijgbaar in ons museum

Frans Driesens,
 voorzitter. St. Het Radio Amateur Museum te Reusel
 E-mail: radio.amateur.museum@online.nl
 Website: <http://radiomuseum.driesens.nl>

Nieuwsbrief stichting Telecommunicatie Erfgoed Nederland

Samenstelling Rein Simonse
 Foto's Frans Driesens en Rein Simonse
 Wilt u reageren?

Mail naar nieuwsbrief@telecomerfgoed.nl

Website: www.telecomerfgoed.nl